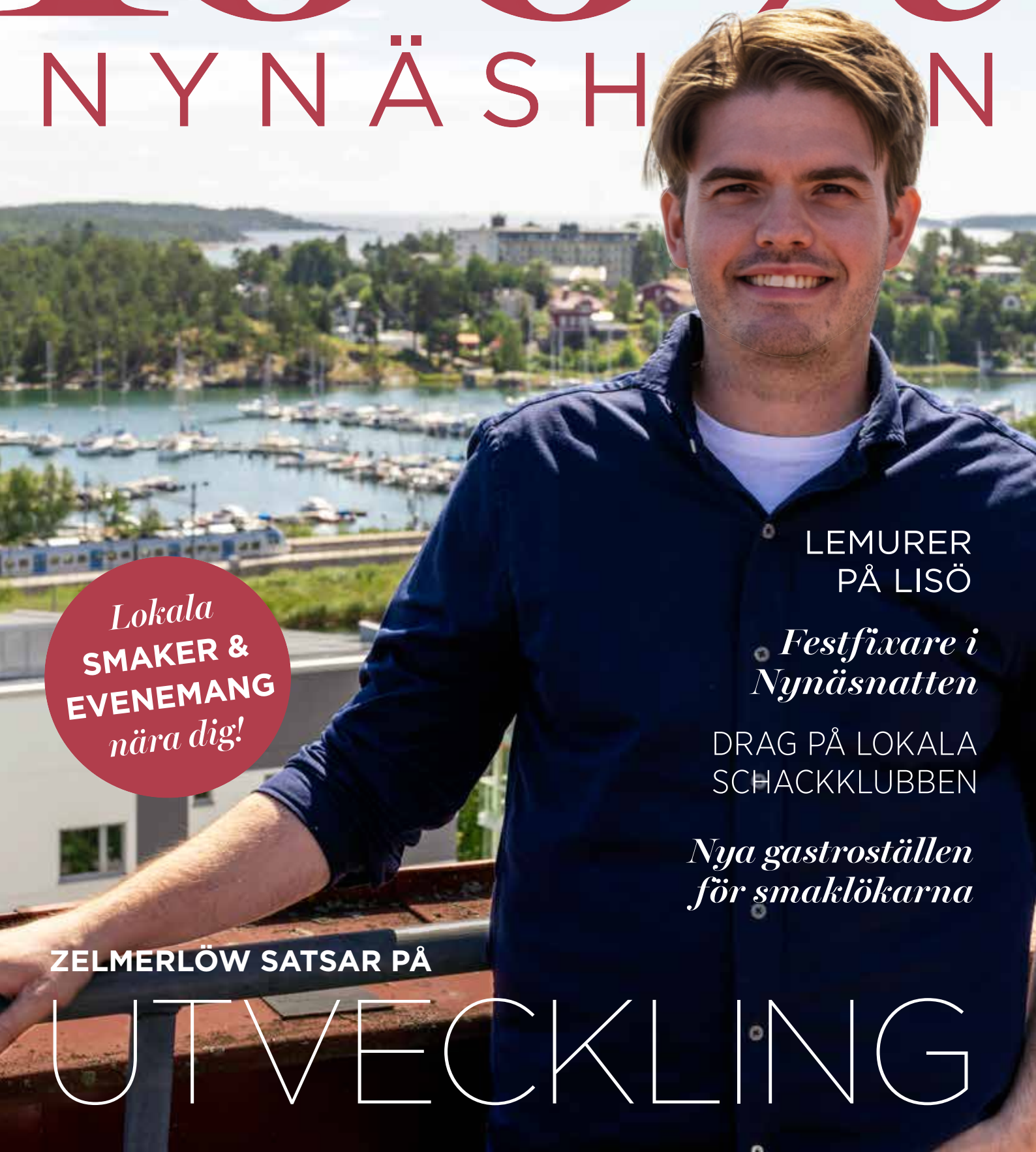

100%

NYNÄSHAMN

*Lokala
SMAKER &
EVENEMANG
nära dig!*

LEMURER
PÅ LISÖ

*Festfixare i
Nynäsnatten*

DRAG PÅ LOKALA
SCHACKKLUBBEN

*Nya gastroställen
för smaklökarna*

ZELMERLÖW SATSAR PÅ

UTVECKLING

SOMMAREN, VAR GOD DRÖJ

Den ovanstående rubriken går nog en hel generation (eller ett par) förbi. Så en kort bakgrundsförklaring kan vara på sin plats. Det här var i en tid innan de digitaliserade telefonväxlarna sett dagens ljus. På den tiden när telefonen satt fast i en sladd på väggen och inte gick att ladda. På snurrskivornas tid. Inga val som "tryck 1" hit och "tryck 2" dit eller såg ditten och datten för att bli kopplad till rätt avdelning. Ingen uppgift om vilken plats du har i kön eller hur (fruktansvärt) lång väntetiden är innan någon kommer att vilja svara på din fråga. I stället oändliga signaler med jämna mellanrum till dess att någon behagade lyfta luren i andra änden av tråden. Eller i bästa fall en telefonröst som helt kort uppgav – "var god dröj". Alla som någon gång i forntiden försökt ringa efter en drocka i rusningstrafik minns meddelandet, "taxi, var god dröj". Men nu gällde det sommaren. Var god dröj.

För faktum är väl att vi inte har fått nog av den ännu. Sommaren alltså. Den kom med en känsla av att vara i det närmaste oändlig, men som vanligt passerade den i en rasande fart. Underbart är kort. Men den tid som står för dörren är inte så oäven den heller. Nu väntar en septemberrånad som kan bjuda på både solsken och sång. Kanske har ovädret "Hans", som parkerade över oss i början av augusti, bidragit till att svampmarkerna exploderat? I så fall är det bara att skörda från naturens eget skafferier. En skogstur i septembersol kan vara nog så välgörande för själen, oavsett om morgnen blir välfylld till på köpet eller ej.

Terminsstarten är avklarad och flertalet av oss är tillbaka i våra dagliga värv. Tipsen från coacher och förståsigpåare beträffande hur vi ska ta oss an vardagen igen är många. Ett vanligt råd är att "hålla fast vid sommaren" så länge det går. Låt oss hoppas på att det blir en riktig brittsommar, en som varar ända in i oktober. Den kommande perioden väntar många evenemang att ta del av och ännu är det inte för sent att njuta av en glass eller något annat gott på en uteservering. Eller varför inte en medhavd matsäck på en klippa vid havet. Kanske är tiden inne för en utflykt i skärgården, till någon favoritplats alternativt någon ny destination som ännu inte är avprickad på kartan.

Tips om aktiviteter som kan förlänga säsongen får du med detta sensommarnummer av 100% Nynäshamn. Som till exempel evenemang att ta del av, platser att besöka och människor att inspireras av. Sommaren, var god dröj – i alla fall ett litet tag till, snälla... Det är vi alla värda!

Niclas Axelson & Paulin Sunesson

PS. I förra utgåvan berättade vi om vårt fantastiska rökeri i hamnen, men skribentens och fotografens namn hade fallit bort till texten. Ingmarie Wass skrev artikeln och Ola Hedén var bakom kameran.

INNEHÅLL

Det gamla elverket levererar igen	4
Målmedveten planchef med vision	8
Finurlig lemur bland Jonas djur	14
Färgglatt pizzahak drivs av färgstark familj	18
Många smarta drag på Konstpoolen	26
Liljehammar minns på tur i skur	30
Festliga dagar lyfter kommunens kultur	31
Nyväckt uteliv för stadens nattsuddare	32
Tips om fler evenemang på gång	33
Sensommarkryss och sifferjympa	34

Välkommen in och välj bland alla våra tyger, färdigsyddas gardiner & solskydd.

Vi erbjuder bl a också:

- Uppsättning gardinstänger/skenor
- Solskydd, t ex lamell- & rullgardiner
- Gardinsömnad efter dina önskemål
- Gratis konsultation och mätning
- Även lampor, pryglar & presenter

Din heminredningsbutik
Tygmans

Tygmans Textil & Inredning

Återförsäljare av symaskiner från JANOME

Mån-fre kl 10-18 • Lördag kl 10-15
Vår butik finns på **Centralgatan 6**
nära kyrkan i Nynäshamn centrum
Tel. 08-520 109 30 • tygmans.se

XL BYGG
En riktig bygghandel

DEALS

Gäller t o m 11/9 2023,
så långt lagret räcker.

FÖNSTER OCH FÖNSTERDÖRRAR

Vill du sänka dina uppvärmningskostnader och samtidigt få ett skönare inomhusklimat? Då ska du byta fönster! Just nu har vi upp till 35% rabatt på energieffektiva fönster från Sveriges största tillverkare.

UPP TILL
35%

HIKOKI TIGERSÅG C13V2
1010 W. Rek. ca pris 2 190,-

1 890,-

YTTERDÖRRAR

25%

på utvalt sortiment.

Leverans hem till dig - Från 500,-

SEDAN 2003 MED SAMMA LOKALA RÖR
20 år
OCH NYNÄS BYGGMARKNAD I 40 ÅR

XL BYGG
www.xlbygg.se

En riktig bygghandel

XL-BYGG NYNÄSHAMN

Hammarhagsvägen 16

Tel 08-520 174 75

www.xlbygg.se/nynashamn

Öppet: Vardagar 06.30-18, lördagar 9-14

Allt till hemmet!

Vitvaror, hemelektronik,
värmepumpar & kök

Gå in på www.elon.se för att se hela vårt sortiment

eLON
eLON LJUD & BILD

Elon Nynäshamn | 08-524 006 50 | nynashamn@elon.se
Telivägen 2, Sjötelegrafan, 149 41 Nynäshamn

VÄLKOMMEN HEM EFTER SEMESTERN! Fyll på med nya gröna växter

BUTIKEN I CENTRUM

...MED STORT URVAL

KUPONERBJUDANDE - KLIPP UT & TA MED!

Enormt sortiment av gröna växter
- över 350 olika sorter!

GRÖNVÄXTRIKET

FREDSGATAN 9, NYNÄSHAMN | GRONVAXTRIKET.SE

info@gronvaxtriket.se | [f](https://www.facebook.com/gronvaxtriket) [i](https://www.instagram.com/gronvaxtriket) gronvaxtriket

ÖPPET ALLA DAGAR | ÄVEN SÖNDAGAR KL 11-15

20% RABATT
PÅ EN VALFRI KRUKVÄXT

Gäller en gång per kund med kupong i Grönväxtrikets butik
t o m 30/9 2023, ej nedsatta priser/rabatter/förbeställningar.

Gnistan har tänts på nytt

TEXT & FOTO NICLAS AXELSON

Det gamla elverket på Estö har fått nytt liv igen. Hela byggnaden har totalrenoverats noggrant av delägaren Harris McAuley, utifrån och in. Det har gjorts med en vision i sikte, där det har varit viktigt att behålla den industriella känslan från ursprunget. Efter flera år av förberedelser kunde Harris under sommaren öppna sin gastropub i egen regi och responsen från besökarna har varit positiv.

Harris McAuley driver den nya restaurangen Gnistan på Estö. Han är ursprungligen från Nya Zeeland och kom till Nynäshamn 2015 av familjeskäl, efter att dessförinnan ha bott och arbetat i London i ett tiotal år. Tillsammans med affärspartnern Colin Courtney, irländare som också är bosatt i Nynäshamn, slog de båda till och köpte stans gamla elverk när det blev till salu 2019. Sedan dess har Harris tillbringat många timmar i lokalen, oftast iklädd snickarbyxor, där han utfört det mesta arbetet själv för att iordningsställa fastigheten till toppskick efter den nya funktionens behov.

– Jag räknar med att jag lagt ned runt 5 500 timmar totalt och det kommer att bli mer innan allt är på plats. Men då har jag också gjort 95% av arbetet på egen hand, berättar Harris på modersmålet engelska.

Och det är inget litet jobb som gjorts. När Harris och Colin övertog fastigheten var den i princip bara ett tomt skal. Visionen var att skapa något alldeles unikt för Nynäshamn.

– Vi var kanske lite naiva, men var överens om att vi båda ville satsa på detta. Om man inte gjort liknande projekt tidigare har man ingen aning om vad som väntar.

”Det har varit viktigt att bevara industri känslan i den nya inredningen. Vi utgick ifrån kranen som redan fanns och byggde vidare därifrån”

Harris McAuley och Joachim Uddheden

Men det blev till och med mer än vi trodde och med begränsad budget hade det inte varit möjligt att ta in externa hantverkare.

Harris tidigare erfarenheter som entreprenör inom bygg- och fastighetsbranschen och bankmannen Colins önskan om att investera i densamma visade sig vara en bra kombination.

– Vi visste att det skulle bli mycket jobb och stora investeringar, men också att det skulle bli bra i slutändan. Vi har ett fint samarbete och förtroende för varandras kunskaper. Troligtvis kommer vi att satsa på fler gemensamma projekt i framtiden.

Byggnaden där restaurangen nu ligger har blivit ett landmärke på Estö. Den uppfördes ursprungligen 1907 för att inhysa Nynäs hamns första elverk, kallat Gnistan. Anläggningens dieselmotorer drev generatorer för att producera likström, och tack vare dem kunde tårtorten bland annat förses med sin första elektrifierade gatubelysning redan 1911. Efter att en ny kraftledning dragits från Södertälje till Nynäshamn användes stationen som reserv för att kunna producera el vid behov fram till slutet av 1950-talet. Sedan dess har olika verksamheter funnits i fastigheten, men under senare år har den mestadels stått tom och började så sakta förfalla.

”Vi visste att det skulle bli mycket jobb och stora investeringar, men också att det skulle bli bra i slutändan”

”Vi är bara i början ännu”

Tills nu, när Gnistan återfått sin forna glans och fyllts med nytt innehåll. Utsidan har försetts med ny puts och färg, de stora fönsterpartierna har renoverats och flertalet detaljer sparats. På insidan fanns i stort sett bara den gamla traversen kvar i taket, och den har nu blivit ett vackert byggnadselement som löper som en balk genom lokalen. Ett typiskt konversationsföremål.

– Det har varit viktigt att bevara industri känslan i den nya inredningen. Vi utgick ifrån kranen som redan fanns och byggde vidare därifrån, säger Harris.

Efter att restaurangen öppnade har det nybildade teamet testat sig fram under sommaren och nu börjar saker falla på plats. Menyn är under utveckling och fylls på med rätter, inte minst när den nye chefskocken, Max Andersson, har installerat sig fullt ut i slutet av augusti. Till sammans med honom, Hugo Stranne som är assisterande kock, Nina Franzén och Joachim Uddheden har Harris hittat sitt dreamteam för att bygga upp och utveckla verksamheten. På sikt ska de bli fler.

– Vi är bara i början ännu. Jag vill hålla en hög nivå på det vi serverar med bra kvalitet på råvaror och där allt lagas på plats, från varmrätter till desserter.

Inriktningen för Gnistan är att vara en gastropub och därför är också riktigt hantverksöl en viktig ingrediens. Självklart finns Nynäshamns Ångbryggeris produkter i sortimentet men även leverantören Omnipollo med bryggeri i Sundbyberg.

– Deras full flavored IPA tillhör en av mina favoriter. Men också Stenstrand från Ångbryggeriet förstås, tillägger Harris snabbt.

”Målet är att skapa en skön samlingsplats där man vill hänga med oss”

Ännu återstår en del arbete med fastigheten. En större terrass planeras på fasadens framsida, liksom en utomhusservering i trädgården intill. Övervakningen är i det närmaste klar, men för att kunna användas som en del av restaurangen ska först en hiss installeras. Och snart är skyltar med den nya logotypen uppe. Under hösten

finns planer på att arrangera en kräftskiva ute i trädgården och mot slutet av året kan förhoppningsvis också ett klassiskt julbord serveras.

– Målet är att skapa en skön samlingsplats där man vill hänga med oss. Även om det vi gör håller hög klass ska det kännas avslappnat och inte för formellt. Vi ska hitta formerna, säger Harris.

Musiken är viktig för Harris, som själv är musiker och spelar flera instrument.

– Vi har serveringstillstånd till klockan 01.00 och kommer att ha DJ:s och liveframträdanden för att skapa rätt stämning så att gästerna vill stanna kvar även ”after dinner”. Det kan till och med hända att jag själv får lust att gå upp och spela någon gång, avslöjar han med ett leende.

Till nästa sommar finns tankar om att arrangera spelningar ute i trädgården.

– Sommartid väljer många att hålla till i hamnen och konkurrensen om gästerna är stor. Vi vill hitta vår egen nisch för att locka besökare hit och bygga upp en bas av stamgäster. Gnistan är fortfarande ”work in progress”. Vi vill att det ska bli bra, och när man vill något måste man satsa 100% på det.

Hej företagare!

LÅT OSS HJÄLPA TILL – EN VÄG IN FÖR DIG SOM DRIVER FÖRETAG

Affärsidéer eller konkreta ärenden, vi ger dig helt kostnadsfri service.

08-520 682 00
foretagslots@nynashamn.se

FÖRETAGSLOTS

Nyföretagarstöd

Servering

Plan & Bygglöv

Avfall & VA

Brandskydd

Miljö

Kompetens

Mark & Lokal

Livsmedel & Tobak

Trafik & Park

MISSA INTE HÖSTENS FÖRETAGARTRÄFFAR

4 SEPTEMBER KRÖGARNÄTVERKET

För dig som driver verksamhet inom restaurang, hotell eller besöksnäring.

6 SEPTEMBER FRUKOSTKLUBBEN POP UP

Dagens värd: Torö Svinhus

28 SEPTEMBER FÖRETAGARPANELEN

Företagare, politiker och andra samhällsfunktioner i dialog.

NYHET

3 OKTOBER PRODUKTUTVECKLING OCH SAMPAKETERING

För dig inom besöksnäringen som vill utveckla och nå nya marknader.

20 OKTOBER MÖTESPLATS NYNÄSHAMN

Finalen på skolornas Framtidsvecka. Möt Nynäs- hamns unga talanger.

14 NOVEMBER FRUKOSTKLUBBEN POP UP

Dagens värd: Luis Lundbohm AB, Folkets Hall, Kvarnängen. Tema: Stora evenemang

Mer info och anmälan finns på webben.

SVERIGES YNGSTE PLANCHEF FORMAR KOMMUNEN

När kompisarna spelade Counter-Strike föredrog Fredrik Zelmerlöv Simcity, ett stadsbyggarspel. Nu har han precis fyllt trettio och är antagligen yngst i Sverige på sin post som planchef. Den tjänsten har han i Nynäshamns kommun.

TEXT INGMARIE WASS | FOTO OLA HEDIN

Låt oss klara av det på en gång. Fredrik Zelmerlöv är släkt med artisten Måns. Men hans drömmar är långt ifrån showbiz. Efter praktik på Malmö stads gatukontor i tonåren gjorde han en masterplan som nu har tagit honom till hans första delmål, att bli planchef före trettio.

– Min pappas familj bodde i Slagsta. Det tog jättelång tid att åka och hälsa på dem. Så när jag var sju ritade jag om T-banans linjer för att se om någon kunde utsträckas dit. Det var en tidig hint om mitt stora intresse.

Bara en gymnasielinje på en skola passade in i planen och bara ett program på ett universitet.

– Jag sökte samhälle/samhälle på S:t Petri i Malmö och samhällsbyggnad i Lund, inget annat. Det kan verka kaxigt men jag visste exakt vad jag ville ha ut av studierna.

”Det kunde vara en servett som låg fel, kvalitetskraven var otroligt höga”

Fredrik hade många småjobb under studierna och såg alla som pusselbitar på vägen mot målet. Ett av dem var som värd på Eurovision Song Contest i Malmö 2013, ett arbete han fick diplom för.

– Det var speciellt att ha Christer Björkman som chef. Han var överallt och hade en blick för detaljer, det kunde vara en servett som låg fel. Samtidigt hade han koll på helheten, och kvalitetskraven var otroligt höga.

Förmågan att engagera och påverka många människor upptäckte Fredrik när hans vän Martin fick hjärncancer och gick bort.

– Han stupade på fotbollsplanen mitt framför ögonen på oss i laget. En månad senare var han död. Vi skulle ju ta studenten, det skulle vara en glädjefylld tid. Jag visste inte hur jag skulle hantera sorgen. Ett sätt var att göra en turnering i hans ära tillsammans med idrottskommittén. Hela Martins familj var där, även släkten i Finland, och Malmö FF support bidrog med tifton (supportrarnas hyllning från läktaren, red:s anm.). Alla pengar gick oavkortat till Hjärnfonden.

Fredrik har också hunnit delta i forskningsprojekt om ekosystemtjänstanalyser vid Lunds universitet och att undervisa i arkitektur och hållbarhet vid Malmö universitet. Han talar flera språk, precis som sin morfar som var sjökaptän. Ett av dem är baskiska.

– Baskiskan är inte besläktat med något annat språk, så det var lite svårare att lära sig.

Ett examensarbete handlade om gentrifiering, social statushöjning av ett område, i den spanska staden Bilbao som ligger i Baskien.

– Jag ville skriva om stadens unika utveckling från industri, krig och terrorism till kulturregion och kunskapsstad. Baskien är en intressant region med mycket kultur, historia och inte minst arkitektur, som Guggenheimmuseet. Dessutom har jag hejat på Athletic Bilbao ända sedan tonåren.

Efter universitetet fick Fredrik jobb som planarkitekt i Höganäs kommun. Ett par år senare hoppade han på en ny tjänst som planarkitekt i Österåkers kommun, norr om Stockholm. Med insikten att snittåldern för planchefer låg en bra bit över fyrtio förstod han att målet att bli planchef före trettio skulle bli en tuff utmaning. Men han hade tur. TNG Lead, som är specialister inom chefsrekrytering, hittade honom på jakt efter en planchef till Nynäshamn.

”Ledaregenskaper utvecklade han via sporten”

Något som vägde tungt när Nynäshamns kommun vågade satsa på den då 28-åriga Fredrik var hans erfarenhet av att arbeta med digitala detaljplaner och hans ledaregenskaper. De senare hade han medvetet tillägnat sig via sporten.

– Pappa är min förebild, han har hållit på med alla slags bollsporter. Jag läste till elitidrottstränare på Malmö universitet och mitt första tränarjobb var Lugi IBK. Snittåldern i laget låg uppåt trettio och jag var tjugo. Efter en match där vi vände från underläge 3–1 till vinst 5–3 lyssnade alla på mig. Sedan blev det en tur till högsta division som assisterande tränare

i Höllvikens IBF. Vi tog bland annat silver i Prag Open.

I arbetet som planchef var startsträckan för att bli varm i kläderna längre.

– Första året var ett riktigt hundår. Det var extremt mycket nytt och allt hade varit lättare utan pandemi, inflation och krig. Priset på byggmaterial och energi är nu så högt att många byggen skjuts upp eller ställs in. Konsekvensen är att byggbolag planerar istället för att bygga och söker massor av bygglov. Det har ställt enorma krav på enheten och på mig som chef.

Arbetet innebär ansvar för detaljplanering, kulturmiljö- och naturmiljöfrågor men Fredrik har också ett personalansvar för tio medarbetare.

– HR-avdelningen har stöttat mig från dag ett. Jag brinner för att motverka psykisk ohälsa och här på kommunen använder man OSA-dialogen, ett EU-finansierat projekt som är ett systematiskt sätt att arbeta med arbetsmiljö.

Avdelningen gör aktiviteter för att stärka gruppen och då avsätts tid för att formulera sin drömarbetsplats.

– När vi formulerat ”hit ska vi”, så ska det genomföras. Vi har också diskuterat vad kvalitet är för oss och som ett resultat av detta rekryterat en kommunarkitekt som hjälpt oss mycket i frågor kring gestaltad livsmiljö och utformning av byggnader.

Ekonomi är en annan viktig del i OSA-dialogen.

– Budgetarna ska vara tydliga och alla ska förstå sin roll. Det har resulterat i att planheten går plus, vilket tidigare år varit en utmaning.

Ändå ser Fredrik arbetet med ekonomi som sekundärt.

– Mår medarbetarna bra så kommer allt det andra eftersom. Vi jobbar mycket hemifrån men via Teams kan vi få kontakt med varandra på tre sekunder. Det gäller att hitta balans och inte tappa det sociala, som att luncha ihop när vi är på kontoret. De mjuka värdena lägger grunden för både trivsel och resultat.

Fredrik tar också hjälp av en stresskonsult som finns i huset.

– Vi arbetar med individuell stresshantering och jag har flera medarbetarsamtal per år, men vi har också yoga och använder mindfulness. Våra måndagsmöten görs via Teams och inleds med en avstämning – är man grön, gul eller kanske på väg att bli röd?, alltså väldigt stressad. Sedan följer vi upp läget med varandra under veckan.

Hälften på avdelningen är planarkitekter, hälften specialister inom olika gebit.

”Första året var ett riktigt hundår med pandemi och inflation”

”Mår medarbetarna bra så kommer allt det andra eftersom. De mjuka värdena lägger grunden för både trivsel och resultat”

– Planarkitekt är ett bristyrke och de byter ofta jobb. Nynäshamn ligger som det gör och det är svårt att få erfaren personal. Målet är att avdelningen ska bli den bästa arbetsplatsen så folk stannar kvar.

Fredrik beskriver att de håller på att ta fram en karriärtrappa, där en planarkitekt går från junior till etablerad för att sedan bli senior. Detta för att skapa förutsättningar att göra en karriär i kommunen.

– Arbetet har fått mycket positiv feedback både från HR och medarbetarna. Mina förhoppningar är att man ska vilja stanna längre i Nynäs och få både utveckling och en bättre lön.

Under de senaste åren har planenheten inte tagit fram så många detaljplaner och därför fått en stämpel på sig att vara byråkratisk. Det innebar en viss motvind för Fredrik. Sedan mars förra året har det blivit ändring på det och redan är det fem detaljplaner som antagits, fyra ytterligare väntas i höst.

”Just nu planeras utvecklingen av Ösmo”

Just nu planerar man utvecklingen av Ösmos centrala och södra delar. Här ska bli bostäder, butiker, restauranger och mötesplatser. När alla etapper är klara har Ösmo fördubblats i storlek.

– Ösmo etapp 1 är först och omfattar Ösmo centrum. Det ska bli samrådsmöten den 31 augusti och 4 september och då är medborgare, företag och föreningsliv inbjudna. Förslaget är inte helt färdigt, vi vill ha in synpunkter innan vi gör klart. För att invånarna ska få en bättre bild av vår vision presenterar vi även mycket digitalt material.

Fredrik ser stora kulturella skillnader mellan Stockholm och Skåne.

”Det är en demokratisk rättighet att alla ska kunna påverka”

– I Stockholm ska allt vara färdigarbetat in i minsta detalj innan det presenteras för allmänheten. I Skåne är det annorlunda. Där är förslagen öppna, man vill få in synpunkter. Båda sätten har sina för- och nackdelar men jag anser att det är en demokratisk rättighet att alla ska kunna påverka i ett tidigt skede.

Nynäshamn är på väg från att vara en liten kommun till en mellanstor och har redan passerat 30 000 invånare.

– Det påverkar organisationen eftersom antalet invånare och kommunanställda hänger ihop. Här finns mycket plats att bygga på, det är inte så vanligt i Stockholms län, och det är ett drömjobb med projekt i storleken som Ösmo. Politikerna har stora ambitioner och därför är det spännande att vår enhet är spindeln i nätet för den utvecklingen.

Både Fredrik och kommunarkitekten har arbetat tillsammans med flera universitet och nu har Fredrik startat upp ett samarbete med KTH som bland annat kommer hjälpa till att ta fram visionsförslag på olika projekt i kommunen. Han har också inlett ett samarbete med studenterna på Blekinge Tekniska Högskola.

– Att ta emot studenter och hjälpa är viktigt. Det finns 290 kommuner i Sverige,

ska vi attrahera de bästa gäller det att sticka ut. På högskolemässan fick vi in över trettio intresseanmälningar, det är ett gott betyg.

”I Malmö är det okej att vara kaxig, i Stockholm är man mer försiktig”

Som bisyssla driver Fredrik ett eget företag som hjälper företag och organisationer världen över i hållbarhetsfrågor. Han tror att han kanske kan upplevas som kaxig men tycker att det är stor skillnad mot att vara skrytig.

– Kaxigheten kallar vi ”zlatanism” i Malmö. I Stockholm är man mer försiktig men jag har med mig Malmöandan och är stolt över det vi gör och har åstadkommit så här långt på planenheten i Nynäshamn.

Han är också väl medveten om vad han inte behärskar.

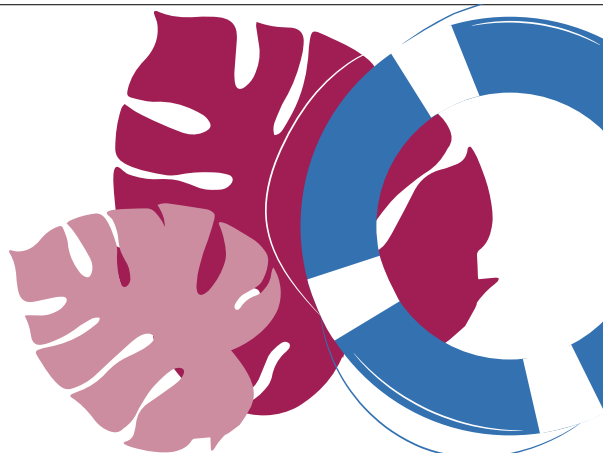
– Jag har precis renoverat lägenheten och är inte ett dugg händig. När hatthyllan skulle upp så blev det fel plugg och fel spik. Nästa gång tar jag hjälp av hantverkare. Man ska alltid försöka.

En ekonomisk förvaltare specialiserad på bostadsrätts- föreningar och samfälligheter

Hos oss får ni användarvänliga och molnbaserade lösningar för att kunna hantera både styrelsens uppdrag och medlemmarnas avier. Vi tycker inte att moln och smidiga lösningar ersätter människor, vi är en personlig förvaltare som vill ha kontakt med våra kunder. Kom gärna in och säg hej!

brfekonomen

BOSTADSRÄTTSFÖRVALTNING Fredsgatan 13 i Nynäshamn | info@brfekonomen.se | 08-588 85 740 | www.brfekonomen.se

DITT LOKALA TRYCKERI I NYNÄSHAMN
HAMMARHAGSVÄGEN 26, 08-447 63 50
WWW.MIXGRAFISKA.SE

MIX
GRAFISKA

CopyOdd

EN DEL AV MIX GRAFISKA

DITT LOKALA TRYCKERI I TYRESÖ
ANTENNVÄGEN 2, 08-798 30 70
WWW.COPYODD.SE

Vi producerar ett brett urval av trycksaker. Är du på jakt efter profilmaterial, flyers, foldrar eller visitkort. Etiketter på rulle, affischer, rollups, skyltar och bildekort.

Vi hjälper er med allt från idé till färdig produkt. Vi är även specialister på print och skanning av ritningar.

Kontakta oss för mer information.

Ösmo Plantshop

Välkommen till ett utflyktsmål för hela familjen

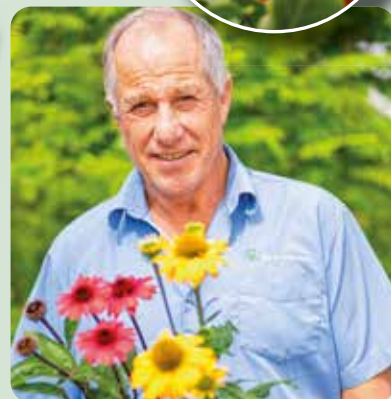

Höstplan(t)era!

Stort utbud för såväl inne som ute

Vi har mycket att välja bland för ditt hem och din trädgård.
Även inredning, presenter med mera.

...och du vet väl att hösten är bästa tid för plantering!

Lör 16/9 och sön 17/9:

**TRÄDGÅRDS-
LOPPIS**

Kom & fynda!
Växter, inredning m m

Njut en stund i vårt TRÄDGÅRDSCAFÉ

Sitt ner i vårt sköna växthus eller i den soliga trädgården och välj vår populära vegetariska buffé eller hemgjorda bakverk och tårter. Under loppisdagarna 16-17/9 erbjuder vi trädgårdstårta & kaffe för 65 kr.

Växtstigen 1, Ösmo. Tel 08-520 272 30. www.osmoplantshop.se
Öppettider i butiken: Mån-fre 10-18, lör 10-16, sön 10-16 • Cafét: Mån-fre 10-16.30, lör-sön 10-16

SKANSEN- JONAS OCH **LEMURERNA** TRIVS PÅ LISÖ

Jonas Wahlström tror inte att det blir några problem att lämna över sitt livsverk till dottern Ana. "Hon tänker precis som jag, jag litar fullständigt på henne. Möjligen är hon förnuftigare än jag", säger Jonas Wahlström, som fyllde 70 år i fjol. Han är inte på Skansen-Akvariet varje dag nu för tiden, men han har fortfarande "största skrivbordet" där.

TEXT & FOTO SOLVEIG
SIGRIDSDOTTER THÖRNBLOM

Vägen blir smalare och smalare, men jag vet att jag är på rätt väg för nyss ringde jag till Jonas Wahlström då jag stod och tvekade vid en samling soptunnor. "Du är rätt" konstaterade han och dirigerade in mig förbi skylten som deklarerade "Privat väg". Plötsligt öppnar sig skogen och Jonas och hans hustru Christinas gård på Lisö öppnar sig som en soluppgång. I bakgrunden skymtar Hästnäsaviken och den enorma gräsmattan är nyklippt och inbjudande. På den spatserar gäss och höns omkring och betar i gräsklippet. En flock fåglar svischar förbi precis när jag stigit ur bilen. Dvärgtaxen Sara är den gladaste hunden på jorden och betar sig som om hon undrar var jag har hållit hus så länge. Fast vi aldrig har träffats. Då känner man sig utvald (men jag slår vad om att hon gör så med alla gäster). Jonas kommer och möter mig.

– Det är munkparakiter, säger han om fågelflocken som svischat förbi.

– För länge sedan när de var nya här stack de iväg på vift vid något tillfälle, berättar han.

Jonas Wahlström är en sprudlande personlighet. Vänlig och full av historier. Man vill gärna höra om alla hans upplevelser. Parakitflocken på vift var en okänd fågel i svenska landskap och ryktet spred sig snabbt om den exotiska pippin.

– På den tiden fanns ju inte mobiltelefoner, utan man hade personsökare om man ville bli nådd. Det pep i var fågelskådares byxficka och de vallfärdade till vad de trodde var någon sorts sibirisk skrika.

Men det var alltså Jonas munkparakiter. Som lokaltidningsreporter var jag många gånger med om att folk ringde, ofta från Stora Vika av någon anledning. "Det sitter en jättstor papegoja i trädet utanför mitt fönster" kunde det låta. Första gången det hände sprang jag upphetsad in till nyhetschefen som lakoniskt konstaterade att "det är Jonas Wahlströms papegojor". Och så var det inget mer med det, det stämde ju. En stor arapapegoja var ute på en flygtur från Lisön.

– Vilket ståhej det blev när strutsarna jag hade var på rymmen, berättar han.

Polisen hade hört av sig och sa att lokalbefolkningen hävdade att det stod strutsar på vägen. När busschaufförerna började klaga, insåg Jonas att något måste göras.

– Men strutsar går inte att valla in som andra djur, de bara irrar hit och dit.

Jonas Wahlström var åtta år när han fick ett årskort till Skansen av sin farmor i julklapp. Han älskade djur och han älskade Skansen. Varje dag tog han cykeln från Rådmansgatan i Stockholm, ut till Djurgården.

– Det var så på den tiden, att en åttaåring kunde cykla själv från stadskärnan ut till Skansen.

Där tillbringade han så gott som all sin tid. Förr var det inte så många besökare på Skansen under vardagar, så personalen började snart lägga märke till grabben som hängde där mest varje dag. Ganska omgående skickades han i enklare ärenden och fick börja hjälpa till med djuren.

– När jag var 13 år arbetade jag för min första lön, säger han.

– Det var som sagt andra tider och som det gick till då skulle det knappast gå till nu för tiden.

Till exempel att han som 13-åring stod inne hos björnarna och spolade golvet rent. Han som hade ansvaret för björnarna hojtade åt Jonas om någon björn närmade sig, "bara gå emot den och spola, då backar den". Och det stämde ju. Men som sagt. Så skulle det inte gå till i dag.

Jonas är noga med att betona att han är helt och hållet självlärd när det kommer till hans kunskap om såväl vilda som tama djur.

– Jag gick ut grundskolan med usla betyg och någon examen i zoologi eller etologi har jag inte, men det har gått rätt bra ändå, konstaterar han.

Riktigt känd för svenska folket blev Jonas under de år när han återkommande medverkade i tv-programmet "Allsång på Skansen". Sedan dess har han syntts och hörts flitigt i media och kallas ofta in som expert när det gäller djurens värld. Jonas öppna, frispråkiga och spontana personlighet har emellanåt gjort att han hamnat i blåsväder. Men han brukar rida ut stormarna och på Lisö hittar han tillbaka till lugnet tillsammans med hustrun Christina – och djuren.

Många besökare hos Jonas vill träffa hans lemurer. De är ju minst sagt charmerande när de sitter på trädgrenarna med sina jättelånga svansar hängande under sig. Eller stående rakt upp bakom sig. För att inte tala om när de sitter vända mot solen, soldyrkande och hållande sina framben rakt ut så att det ser ut som om de yogar.

– Vi går och ser om vi kan locka ner dem, säger Jonas och tar med ett fat med en banan skuren i bitar som mynt.

– Är det något de gillar så är det banan, berättar han och lägger till att nu bjuder naturen på så mycket gott att det inte alltid går att locka ens med banan.

"Jag gick ut grundskolan med usla betyg och någon examen i zoologi eller etologi har jag inte, men det har gått rätt bra ändå"

Jonas och
charmtrölet
Sara.

*”Är de mätta
går det inte
att locka ned
dem, inte ens
med banan”*

Vi går över den välklippta gräsmattan och det ser ut att bli ett bra äppleår. I trädgården finns många äppelträd, med snudd på lika många sorter. Och ett krikonträd.

– Låter lemurena bli äpplena? frågar jag.

– Nä, de gör ju inte det, säger Jonas och skrattar när han vänder sig mot mig.

– Och de äter inte upp ett helt äpple, utan tar en tugga här och där.

Han lockar på lemurena, som räknas som halvapor, och de kommer svingande från gren till gren som Tarzan och landar på gräset. De är inte tama, men heller inte skygga. Hela tiden pratar de med varandra med ett låte som nästan låter som när tackan småpratar med sitt lamm. Rätt som det är låter någon som en klagande katt. Och bananerna var hyfsat intressanta idag. Jag får chansen att se dessa supergulliga varelser på riktigt nära håll. När Jonas går fram till den byggnad som är lemurenas hus, drar han i ett snöre och ganska tyst går en lucka upp till öppningen. Det hör lemurena och kommer i raketfart och svingar sig in i huset. Det visar sig att Jonas hade stängt dem ute från frukosten, då han visste att jag skulle komma.

– Är de mätta går det inte att locka ned dem, som sagt inte ens med banan, förklarar han.

”Hon tänker och tycker precis som jag, möjligen är hon förnuftigare”

Vid kaffet berättar Jonas att han tar det lugnare numera. Han är inte på Skansen-Akvariet varje dag, utan hans dotter Ana sköter verksamheten sedan en tid. Hon ska ta över och Jonas vet att det kommer bli bra.

– Hon tänker och tycker precis som jag, möjligen är hon förnuftigare än jag är, säger han och ler.

Bakom honom sitter mängder av fotografier fastsatta på kylskåpet och många av dem visar bilder på nära och kära, inte minst på dottern Ana och sonen Tito. Utanför köksfönstret bredvid ser man en del av Hästnäs vik och båtarna förtöjda på andra sidan viken.

Plötsligt skiner Jonas upp igen.

– Vi ska åka till Madagaskar, Ana och jag, säger han. Det blir i november, det var en försenad 70-årspresent från Ana.

– Men där måste du ju ha varit förr, säger jag, medveten om att det är därifrån lemurena kommer.

– Faktiskt inte, svarar Jonas. Det har aldrig blivit av. Men nu ska vi vara där i tre veckor och det ser jag verkligen fram emot. Det är en gruppresa med lemurintresserade.

Jag vågar inte riktigt fråga om den där gruppen lemurintresserade. Med Jonas Wahlström kan man tala hur länge som helst. Så många berättelser. Så många fina anekdoter om händelser med djur. Det finns med all säkerhet anledning att återkomma.

VI HJÄLPER ER ATT TA AVSKED

Begravning utan ceremoni, prisex:

Kista, Ångsro.....	2 190 kr
Omhändertagande (svepning och transport).....	3 900 kr
Byråarvode.....	2 900 kr
Summa inkl. moms.....	8 990 kr

Begravning med ceremoni, prisex:

Kista, Sandholm natur furu.....	5 790 kr
Omhändertagande (svepning och transport).....	3 900 kr
Byråarvode.....	3 800 kr
Representant vid ceremonin.....	1 900 kr
Summa inkl. moms.....	15 390 kr
Summa m. vitlaserad el. antikbrun kista.....	16 390 kr
Annan kista, ex. Hovdala, Vila i frid.....	18 790 kr

Vitaliljan

BEGRAVNINGSBYRÅ

Stadshusplatsen 6,
Nynäshamn, 08-520 214 00
Västerhaninge, 08-500 213 33
Tyresö, 08-798 98 00

www.vitaliljan.se

Vi gör även hembesök utan kostnad och tar uppdrag i hela Stockholmsområdet.

Allt inom mark & anläggning!

Ring så hjälper vi dig! 076-185 22 89

LILJEHAMMAR
ENTREPRENAD AB

grävtjänst | mark | trädgård

GÅVAN SOM GÖR NYTTA PÅ HEMMAPLAN

Lokalt laddade presentkort

Gäller i
många butiker,
restauranger & caféer
i Nynäshamn. Köps i
förbutiken på Coop
i centrum.

LÖRDAG 26 AUGUSTI

Skärgårds-
MARKNAD

www Se nynashamnscentrum.se för
butiksutbud och vad som mer är på gång.
f Gilla oss på facebook & instagram
i @Nynäshamns centrum, för det senaste.

STADSKÄRNE
FÖRENINGEN
NYNÄSHAMN

MAGGANS

är familjen Ljungs senaste tillskott i hamnen

TEXT & FOTO INGMARIE WASS

Sofia, Joakim, Linnéa, Patrik och Niklas.

I juli öppnade solgula Maggans nere i hamnen. Här bakas hantverkspizzor med lokala råvaror, på långjäst deg efter italiensk förlaga. Sofia Ljung tillsammans med sambon Patrik Olsson samt svägerskan Linnéa Nordlund ansvarar för den nya verksamheten.

Maggans ligger mellan rökeriet och Kroken och är familjen Ljungs senaste satsning. De tog över efter Flamenco Tapas i december 2021 med målet att starta upp sommaren 2022. Utrustning och en stor pizzaugn beställdes men Nynäshamns kommun som äger fastigheten insåg att det krävdes en mer grundlig renovering än man trott. Först nu i sommar har man kunnat smaka Maggans hantverkspizzor.

– Det blev trist med luckan som uppstod i hamnstråket under renoveringen. För att få lite mer liv och rörelse startade vi Tjorren längs havstrappan med dryck, snacks och glass, säger Niklas Ljung, Sofias storebror och en del av familjeföretaget Ljung.

"Nu i sommar har man kunnat smaka Maggans hantverkspizzor"

I takt med att allt fler upptäcker Nynäshamns gästhamn ökar trycket på alla verksamheter i hamnen. Här finns redan en liten pizzeria som har öppet sommartid.

VÄLKOMMEN
Vänta Här

MAGGANS

– Kroken förvaltar vi men självklart med vår prägel. Visst har det kliat i fingrarna att starta något nytt, sätta ett helt nytt varumärke och bredda utbudet i hamnen ytterligare, säger Niklas Ljung apropå nystartade Maggans.

"Det blev tydligt vilken otrolig utveckling hamnen haft"

– Grannsamjan är god och sommartid är det så pass många besökare att det finns plats för två aktörer med fokus på pizza. Jag kollade på Google street view från 2010, då såg allt annorlunda ut. Det blev tydligt vilken otrolig utveckling hamnen haft under senare år. Nu finns motorväg och pendeltåg hit, och på sommaren kommer många med båt, från hela Sverige och övriga Europa. Under pandemin kom inga långväga besökare men det blev i stället ett uppsving av "hemestrare" och de har fortsatt komma hit.

Niklas sambo Linnéa Nordlund, som varit med från start på Kroken, tog sig an planeringen av Maggans matsal. Sofia Ljung som läst fyra år på Konstfack har arbetat fram Maggans varumärke med logotyp och visuellt uttryck medan sambon Patrik Olsson, Krokens kökschef, har satt menyn.

– Jag vill jobba med familjen så det har varit jättekul att starta upp Maggans och skapa designkonceptet, säger Sofia.

– Vi har saknat en kompetens som Sofias, det behövs en kreativ kraft och grafisk designer i företaget, konstaterar Niklas.

Allt startade 2013 då pappa Peter och sonen Niklas började smida planer på att ta över Kroken. Äldsta dottern Johanna och Daniel Jernberg, då sambo nu make, arbetade på Petersons Krog på västkusten.

– Vi försökte övertala dem att flytta hit men Daniel sa tvärt nej. "Ni vet inte vad ni ger er in på. Det är otroligt mycket jobb, en livsstil", sa han. "Vi kör ändå" sa vi. Då hakade de på och flyttade hit, säger Niklas.

Med sina gedigna kunskaper och erfarenheter från restaurangverksamhet blev Daniel och Johanna viktiga nycklar för att lägga grunden till vad Kroken är idag.

– Att min sambo Linnéa också varit med från starten av Kroken är en jätke tur för oss alla. Hon drar ett jättelass och utan henne har jag svårt att se hur vi skulle fått ihop verksamheten. Med henne och Johanna i matsalen och Daniel i köket kunde Kroken utvecklas i rätt riktning, säger Niklas.

Under sin tid på västkusten hade Johanna och Daniel bekantat sig med modemarket Emma & Malena.

Logotyp och färg ingår i det koncept Sofia Ljung tagit fram för Maggans. Väggmotiven i matsalen är skapade och målade av nynäshamnaren Magda Odenstig, en barndomskompis till Sofia som jobbat i köket på Kroken under första sommaren.

Det visade sig passa väl in i hamnens sommarutbud och var perfekt för yngsta dottern Sofia att driva. Intill Kroken säljs även det marina modemarket Pelle P och Sofia har tagit över ansvaret även för den sommarbutikken.

Numera bor Johanna och Daniel sommartid på Nättarö med sina tre barn. Tillsammans med pappa/svårfar Peter och mamma/svärmor Carina driver de stugby, vandrarhem, restauranger, gästhamn och hamnkontor. De har att göra mer eller mindre hela året med många små och stora event. För att vara oberoende av Waxholmsbolagets tidtabell och kunna förlänga säsongen har familjen även startat ett rederi.

– Carina är verkligen en allkonstnär. Tillsammans med Catharina, en skolkamrat från ungdomsåren, ansvarar hon för expeditionen, stugbyn och vandrarhemmet. Parallellt sköter de ekonomin för samtliga verksamheter och ser till att det är ordning och reda överallt. De har vuxit upp tillsammans och Catharina har dessutom arbetat med Peter i många år, så även hon är familj, säger Niklas.

"Alla är så sammansvetsade, jag ville också vara med"

Patrik har haft Daniel som läromästare i köket och tog över Krokens kök när Daniel satsade på Nättarö. Nu har han även axlat rollen som kökschef för Maggans.

– Jag är född bondson från Sorunda och jobbade på Granngården när jag blev inkallad till baren på Kroken 2014, så lite har jag varit med från första början. Det är verkligen en livsstil att jobba så här, alla är så sammansvetsade. Jag kände att jag också ville vara med.

Eftersom Maggans renovering tog ett år extra har Patrik kunnat arbeta fram menyn i lugn och ro.

– Precis som på Kroken gäller det att hålla kvalitet på allt vi gör och det går när man har bra personal. Vi bestämde oss för att ha en italiensk deg och tomatsås, med en god lokal topping. Jag har lagt många timmar på att få till den perfekta degen. Bland annat praktiserade jag ett antal månader på Ateljéns Pizza i Enskede som gör fantastisk god pizza.

Under flera månader tänkte Patrik bara på deg och att få till den absolut bästa. Mjölet han använder är Tipo 00, ett italienskt vetemjöl som skapar långa glutentrådar.

– Degen får kalljäsa i 72 timmar och då är den hållbar och väldigt fin i några dagar. Inget svinn vill vi ha. Jag sätter deg till uppemot 300 pizzor om dagen och använder ungefär 40 kilo mjöl. Man får starka underarmar, säger Patrik och fortsätter:

– Maggans följer säsong med exempelvis svamp och rotsaker på hösten, färskpotatis på försommaren och sparris och ramslök på våren. Därför kallar vi det hantverkspizza. Det viktiga är kvaliteten på råvarorna, då blir det gott. Som Karintorps tomater, de är bäst i Sverige.

Familjens intresse för mat och dryck har även resulterat i en distributionsverksamhet på nätet, Glasbanken.se. Här kan ölinteresserade privatpersoner beställa hantverksöl från hela världen. Företaget ligger i Köpenhamn eftersom Sverige har ett alkoholmonopol.

Äldste sonen Joakim har tillsammans med sin fru Fanny tagit konceptet vidare med High Hops Distribution, varifrån krogar runt om i Sverige kan beställa öl. Men även de har hoppat in på Maggans och stöttat upp under sommarmånaderna.

Patrik Olsson är kökschef på Maggans och även på Kroken. Många får sitt första sommarjobb här och Patrik menar att det är viktigt att vara närvarande. "De lär sig från hur man gör, inte vad man säger."

"Degen får kalljäsas i 72 timmar - då blir den väldigt fin"

Många unga nynäshamnare får sitt första sommarjobb här i hamnen. På Krokens och Maggans lönelista finns cirka hundra namn under högsäsongen.

"Vi har ingen utstakad plan att växa, nyfikenheten driver oss in i nya projekt"

– Restaurangbranschen är inte för alla, tempot är högt och det är många bollar i luften. Antingen trivs man eller så passar inte jobbet. De som trivs drar i sin tur hit syskon och kompisar så vi har en bra rekryteringsgrund, säger Patrik.

Kroken öppnade 2014 så nästa år är det tioårsjubileum och många verksamheter har kommit till sedan dess.

– Vi har ingen utstakad plan att växa, nyfikenheten driver oss in i nya projekt, säger Niklas.

Framtiden för familjeföretaget Ljung ser ut att vara i hamn. Carina och Peter har åtta barnbarn och två till väntas runt jul och nyår. En gissning är att de också kommer att vilja vara med.

FORMASTÅL AB

SVETS, SMIDE & MASKIN

Sunnerby Industriområde, SORUNDA

☎ **08-530 444 80**

- Tillverkning och reparationer
- Gas- & plasmaskärning
- Stålkonstruktioner
- Bearbetningar
- Klippning, böckning av plåt
- Pressning hydraulslang

ÅRETS FÖRETAGARE I NYNÄSHAMNS KOMMUN

SORUNDA KYRKA 21 december kl 19.30

Biljetter: nortic.se/ticket/event/49014

Arrangör: Jarl Konsult AB, 0708-104545

Gör dig redo för en ny säsong.

Fyll garderoben med vackra smycken från våra märken och egendesignade kollektioner i höst!

Vi ser fram emot att hjälpa dig!

RAKEL & LEA
Smycken och klockor

Centralgatan 6, Nynäshamn • Webshop: rakelochlea.se
Vardagar 10-18 • Lördagar 10-15 • 08-520 103 51 • Följ oss på

Det sa bara klick.

En bostadsaffär handlar inte bara om att hitta rätt boende, utan även rätt mäklare. Som bryr sig mer, anstränger sig mer och ger mer. För oavsett var du befinner dig i landet, eller livet, gör vi det lilla extra för att garantera dig en personlig och trygg bostadsaffär på dina villkor. Till exempel genom vår Säljcoach. En tjänst som ger dig en tydlig överblick och inblick i just din bostadsförsäljning, och ett knaptryck ifrån din mäklare. Det är bara en av alla anledningar till varför vi är störst i Sverige. Kontakta oss, så berättar vi mer.

Krister Florin

Jenny Wiklund

Jasmine Ståhl

Henric Wickholm

Camilla Martinsson

Oskar Gullström

**Fastighetsbyrån
Nynäshamn**
fastighetsbyran.com
08- 520 274 84

Fastighetsbyrån

Aktuellt från Nynäshamns kommun

Hej Nynäshamn!

”Jag har ju jobbat som lärare och rektor här och ser vad vi redan gör bra, men också vilken utvecklingspotential vi har.”

Jenny Ögren,
skolchef

Foto: Nynäshamns kommun

Kommunens nya skolchef ser fram emot mycket samarbete

Hon har sedan 1999 jobbat som lärare och rektor i Nynäshamns kommun. Nu har Jenny Ögren lämnat rektorskapet för Ösmos skolor och kan fullt ut koncentrera sig på att vara kommunens nya skolchef för grundskola och anpassad grundskola (tidigare benämnt särskola).

– Det känns spännande och motiverande men självklart kommer jag att sakna elever och personal i Ösmo, liksom jag tidigare gjort med Svandammsskolan där jag jobbade förut, säger Jenny.

I Ösmo är nu Cathrine Agerlo tillförordnad rektor och hon kommer in i ett "taggat" rektorsgång.

– Ja, det känns så kul att vi har rektorer som verkligen fungerar bra i team och som är med på det vi vill göra, säger Jenny Ögren.

Det hon syftar på är ett nytt arbete med en verksamhetsidé som kommer att bygga på stärkt likvärdighet mellan skolorna, höjd måluppfyllelse och ett för kommunen samlat sätt att arbeta med utbildning ända från förskola och upp till högskoleutbildning.

– Vi vill ha ett partnerskap mellan förskola och skola, vilket vi nu jobbar hårt med att få till. Det är väldigt inspirerande.

Likt företrädaren Annika Setterquist, som gått vidare till ny tjänst på annan ort, lägger Jenny Ögren mycket energi på att

få till ökad behörighetsgrad bland lärarna.

– Det är prioriterat att få fram fler behöriga lärare, vilket sker bland annat via att vi deltar i programmet Teach for Sweden. Men också i samarbete med Linköpings universitet via Campus Nynäshamn, som anordnar utbildning både till förskollärare och till grundlärare mot yngre åldrar och fritidshem. Det är på många olika sätt vi behöver vara aktiva i det här arbetet, för att säkra en så god utbildning som möjligt för våra elever.

Jenny Ögren fortsätter:

– Vi vill så långt det bara är möjligt möta alla våra elevers behov och förutsättningar.

Jenny Ögren bor med sin familj i Nynäshamn och känner att det är positivt även i hennes arbete som skolchef att ha den lokala förankringen.

– För mig är det viktigt att känna att jag är nära verksamheten. Jag har ju jobbat som lärare och rektor här och ser vad vi redan gör bra, men också vilken utvecklingspotential vi har.

Hon ser nu som skolchef fram emot att skapa de allra bästa förutsättningarna för en verksamhetsutveckling som höjer kvaliteten och möter elevernas behov.

– Vi ska vara stolta över Nynäshamns kommuns skolor, men det finns mer att göra genom att bland annat stärka kvaliteten i undervisningen och skapa förutsättningar för att alla våra medarbetare får möjlighet att lära av varandra och utveckla sin profession.

“Jag vill verkligen bidra till att höja studie- och arbetsglädjen”

En leende Jenny Ögren avslutar:

– Det är inte svårt att hitta motivation för uppdraget som skolchef. Jag vill verkligen vara med och bidra till att höja studie- och arbetsglädjen liksom utbildningsnivån här i min hemkommun.

Jenny Ögren

Ålder: Fyller 50 i september.

Bor: I Nynäshamns tätort.

Familj: Man och två vuxna barn.

Intressen: Trädgårdsskötsel, läsa böcker, vistas i skärgården och även resa till andra ställen samt att umgås med familj och vänner.

Bakgrund inom skolan: Efter utbildning till först förskollärare och sedan till lärare har Jenny från 1999 och framåt arbetat i Nynäshamns kommun, först inom Svandammsskolans rektorsområde som lärare och senare som biträdande rektor. Från 2017 har hon varit rektor i Ösmo rektorsområde.

Vanstaskolan är del av Ösmo rektorsområde. Här har Jenny Ögren varit rektor sedan 2017.

FOTO RDNE STOCK PROJECT

SCHACK MATT ELLER REMI

TEXT NICLAS AXELSON

64 rutor i klassiskt mönster på en "bräda". Åtta bönder, två springare, två löpare, två torn. En dam och en kung. Pjäserna i vardera vitt respektive svart - och två spelare på varsin sida. Strategi- och taktikspelet kan börja. Antalet möjliga drag är i det närmaste oändliga... På onsdagar fylls Konstpoolen av spelande entusiaster när Nynäshamns schackklubb intar lokalerna. Efter en omstart har föreningen idag vuxit rejält och har nu närmare ett 50-tal medlemmar.

De flesta av oss har väl spelat ett parti schack åtminstone någon gång i livet med olika grad av framgång. En som gjort det betydligt mer regelbundet är Jan

Wikander som sedan 2019 är ordförande i Nynäshamns schackklubb. Föreningen bildades redan 1915 och är därmed en av de äldsta i Sverige. Verksamheten och intresset för spelet har gått lite upp och ner genom åren och när schackklubbarna i Stora Vika och ungdomsföreningen i Nynäshamn slogs ihop återuppstod de båda under det gamla namnet Nynäshamns schackklubb, som dessförinnan varit vilande några år. Det blev en framgångsrik sammanslagning och nu har intresset ökat igen samtidigt som föreningen får nya medlemmar. Allt fler dyker upp på onsdagssamlingarna.

Ordförande Wikander är en sann entusiast. Under höst, vinter och vår åker han och frun Inger de sex milen tur och retur, i ur och skur, mellan hemmet i Stockholm och Nynäshamn för att öppna upp och iordningsställa lokalen på Vikingavägen för spelsugna medlemmar.

– Sommartid och delar av övriga året tillbringar vi i fritidshuset på Lisö, så då är det inte lika långt att åka, berättar Jan när vi träffas över en fika på Müllers.

Jan började spela schack redan på 1970-talet, då hos SK Rockaden i Stockholm – en stor och framgångsrik klubb med bred ungdomsverksamhet, i vilken han också blev hedersledamot 1989. Förutom sitt engagemang i Nynäshamns SK är han idag också ordförande i valberedningen för Sveriges schackförbund och verksam som internationell domare, IA. I den rollen har han bland annat varit chefsdomare för Sveriges största schackturnering, Rilton cup på Stockholm Scandic Continental, med spelare från hela världen som möts mellan den 27 december och 5 januari varje år.

Engagemanget har följt Jan genom livet och det har han också uppmärksammats för. 2017 utsågs han till hedersledamot i Stockholms schackförbund och tidigare i år fick han också ta emot den åtråvärda titeln hedersledamot i Sveriges schackförbund.

– Det är den finaste utmärkelsen man kan få inom svenskt schack, intygar Jan.

När vi träffas har han och frun Inger nyligen kommit hem från en vistelse i Helsingborg, där årets schack-SM avgjordes med över 900 deltagare. Inger är också en dedikerad entusiast, även om hon inte längre spelar själv.

– Inger är engagerad på olika sätt. Hon hjälper till med det praktiska och ser till att medlemmarna trivs på våra onsdags-träffar, sköter ekonomi och jagar sponsorer.

Schackspelets historia är lång. Man tror att det härstammar från Indien kring 500-talet och att det kom till Europa via Arabvärlden. Namnet kan härledas till det persiska ordet för kung, shah. På senare år har spelet uppmärksammats på olika och lite oväntade sätt. Den kritikerrosade dramaserien "The Queens gambit", med en fiktiv berättelse om schackgeniet Beth Harmon, blev en publiksuccé på Netflix och titeln syftar på ett av de äldst kända inledningsdragen i ett parti. När schackspelaren Magnus Carlsen slog igenom som världsmästare fylldes medierna med artiklar om den unge norrmannen som tog världen med storm. Så frågan är om en fixstjärna som Magnus Carlsen har ökat intresset för spelet?

– Ja, i Norge, säger Jan skämtsamt och tillägger att vi skulle behöva fler framgångsrika spelare i Sverige för att få motsvarande effekt här.

Bland de bästa spelarna i Sverige finns just nu Nils Grandelius och Pia Cramling, som båda kan titulera sig stormästare inom olika grenar.

– På 1970- och 80-talet var Ulf Andersson från Arboga ett känt namn som utmanade dåtidens stora mästare. Han var som bäst rankad trea i världen. Det skulle vara kul om vi kan locka honom till Nynäshamn för att utmana våra medlemmar i simultanschack.

Simultanschack är när en person utmanar flera motståndare samtidigt. Till sina många titlar kan Ulf också räkna den som stormästare i korrespondensschack, något som även Jan har ägnat sig åt.

– Då kunde man ligga hemma i sängen på kvällen och tänka ut ett drag. Sedan skickade man det med brev dagen därpå och inväntade att motspelarens nästa drag så småningom skulle komma tillbaka med posten. Och så höll man på.

”De bästa spelarna kan tänka åtminstone tio drag framåt, medan vi vanliga kan se ett, två eller i bästa fall tre”

Jan Wikander blir inte matt av schack. Förutom ordförandeskapet i Nynäshamns SK är han också engagerad som internationell domare, IA, i olika tävlingssammanhang. Här som huvuddomare vid årliga Rilton Cup i Stockholm.

Det var före datorernas intåg i spelbranschen och idag kan motspelaren lika gärna vara en AI-robot. Allt går lite snabbare nuförtiden...

Jan beskriver sig själv som en medelgod schackspelare, även om han med det relativt nya rankingsystemet inte har någon officiell siffra att jämföra med.

– De bästa spelarna kan tänka åtminstone tio drag framåt, medan vi vanliga kan se ett, två eller i bästa fall tre. Fascinationen ligger i att inget parti är det andra likt, förklarar Jan.

För att öka intresset ytterligare skulle han gärna se att det svenska förbundets satsning på schack i skolan, Schackfyran, etablerades som en del av undervisningen även i Nynäshamn.

– Då är det hela klasser som spelar och tränar tillsammans och de får en pedagogisk utbildning på köpet. Det är många andra kommuner som hakat på det initiativet.

Verksamheten i Nynäshamn drar igång igen under september, närmare

bestämt onsdagen den 13/9 klockan 18.00. Då fylls Konstpoolens lokaler åter av schackspelare i olika åldrar. Tillsammans med bland andra konstnären Sam Westerholm, som tidigare var ordförande i Stora Vikas klubb, tillhör Jan veteranerna. Den yngste är född 2016 och runt 70% av medlemmarna går under kategorin ungdomar. Under lättsamma umgängesformer erbjuds deltagarna hjärnjympa som stimulerar träning av koncentration, problemlösning och logiskt tänkande. Schack är såväl strategi som taktik – och matematik. Eller som det står beskrivet på Sveriges schackförbunds officiella hemsida: "Vi gör Sverige smartare".

"Hjärnjympa som stimulerar träning av koncentration, problemlösning och logiskt tänkande"

Paret Wikander är båda engagerade i Nynäshamns SK, Jan som ordförande och Inger som "fixare".

Schack över generationsgränserna. Här syns Sam Westerholm, tidigare ordförande i Stora Vika SK, tillsammans med unga spelare i Nynäshamns SK.

Banancupen för barn & unga har blivit ett återkommande arrangemang i Nynäshamn. Årets upplaga lockade tävlande i åldern 7 till 20 år från flera delar av länet och hemmaklubbens Robin Jakobsson slutade på en hedrande andraplats. Vinst: En knippe bananer till alla deltagare.

Varje onsdag under spelsäsongen fylls Konstpoolens lokaler av medlemmar från Nynäshamns SK.

Med oss får ni tid över för annat!

Ditt lokala städföretag sedan 1989

Vi utför städ- och byggtjänster för företag, bostadsrättsföreningar, offentliga miljöer, hem och hushåll i Nynäshamn med omnejd.

Pålitlig, professionell, kvalitet & service.

Miljövänliga produkter utan kemikalier.

Välkommen att kontakta oss för offert!

CALTAN AB

Teknikervägen 1, Nynäshamn

Tel. 08-520 270 61 www.stadningnynashamn.se

UTHYRES PÅ MUSKÖ

Vinterbonat hus med fantastisk havsutsikt

5 sovrum, orangeri, bastu, pool, jacuzzi

C:a 200 kvadrat inkl gäststugor

Uthyras fr o m 1/9 2023 t o m 31/5 2024

Hyra 16 000 kr/mån plus el (OBS: Bra uppvärmning)

Kontakt: niklas.grybb@gmail.com

HAMMERSTA
FASTIGHETER AB

Industri - och lagerlokaler uthyres i Nynäshamn

Kalvö ind.omr. Teknikervägen 1

Lokaler från 128 kvm till ca. 400 kvm med eller utan övervåning.

Parkerings- / uppställningsplats tillhör lokalen.

Stor takskjutsport samt separat entréingång.

Tillträde under hösten.

Ring för mer information

Tel. 08-409 310 00

www.hammersta.se

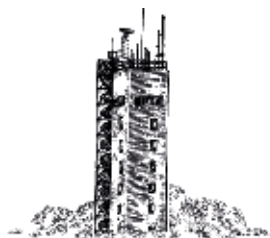
LANDSORT & HELDAG

NU MÖJLIGT - VI KÖR ER HEM

Besök Erstabatteriet i Norrhamn och upplev kalla krigets färor, ta en promenad till byn och njut av en lunch. Besök fyren och Storhamn eller slappna av på klipporna. Avsluta dagen på en av öns två matställen! Puben Saltboden nere i lotshamnen eller restaurang Svedtiljas där ni kan ta en drink och avnjuta en god måltid, med utsikt över inloppet mot Södertälje i Stockholms yttersta skärgård.

Ni kan även börja middagen med ett glas champagne högst upp i Lotstornet.

Sedan tar båten er hem kl 21.30

LOTSTORNET

LOGI & RESTAURANG SVEDTILJAS

KONFERENS - EVENEMANG

JULBORD

BÅTTAXI

Nynäshamn - Torö eller vart ni vill åka, vi kör er hem.

Finns också möjlighet till utflykt i skärgården eller sålsafari i närområdet

070 542 80 48

GÄSTHAMN PÅ NORRA ÖN

Förtöj över dagen eller natten går bra att förboka

070 219 01 18

www.g-mo.se - info@g-mo.se - 070 219 90 90 eller följ oss på Facebook - Instagram

Träna för 329:-/månad*

eller 259:-/månad* för dig som är ungdom, student eller senior.

Mycket att upptäcka!

*Erbjudandet gäller 28 aug-10 sep 2023 vid köp av 12 mån bundet abonnemang. Medlemskap 200 kr tillkommer. Läs mer på vår hemsida.

Träna kl 04-24 på ett diplomerat 100% antidoping gym!

Telivägen 16, Nynäshamn. Tel. 08-520 120 20 • www.friskissvettis.se/nynashamn

KRÖNIKA

NÄR REGNET DET BARA ÖSTE NER

Blickar ut över ett Nynäshamn som oroligt vilar under väldigt mörkt molntäcke denna bistra och mörka sensommarmorgon.

Funderar lite över om det var så smart att välja vandring just idag när den första droppen prickar näsan.

Sedan går det fort, en diskret droppe blir till tusen och jag är snart dyngsur.

Man står där och vill ha svar på vad som händer och det är ju lite onödigt för skyfallet själv har ju med all sannolikhet ingen aning om vad det håller på med.

Det skall visa sig komma ordentligt med regn det närmaste dygnet, men det vet inte jag ännu när jag står där och drar mig till minnes översvämningen av Fitunaån -94.

Där kan vi snacka om regn, tänker jag. Man fick dika om ån efter det.

Eller som när farfar berättade om skyfallet i augusti 1962, när banvallen vid Nicksta föll samman av vattentrycket. Hade det inte varit för förste banvakt Gustav Nordström som agerade med bravur vet i fasan hur det hade gått. Han skulle hjälpa tältarna vid

Nicksta men såg hur banvallen plötsligt sviktade betänkligt och for som en galning ned mot Nynäs havsbad och kunde således larma om tillbudet. Enligt farfar åkte

Gustav föredömligt med tåget bort en bit mot platsen och såg till att det stannade i tid. Folk stod och viftade som galningar, men allt slutade väl.

Att Hamnviksvägen översvämmades också vid det tillfället är väl ingen skräll, direkt.

Eller som den gången, kan ha varit 1984, när midsommarafton inföll precis samtidigt som den där hagelstormen prompt bestämde sig för att hålla ut hela sin last över Nynäshamn. Och vi som skulle åka ut på sjön.

Fjorton pers i en jolle.

Stora delar av Centralgatan låg som en vit flod och vi insåg att om vi skulle ut över huvud taget så var det hjälm som gällde den eftermiddagen.

Vi satt bedrövade hela gänget i en lägenhet mitt emot Handelsbanken och stirrade ut över korsningen Centralgatan – Fredsgatan och var nog alla innerst inne lite glada över att Mattes kloke far så insiktsfullt hindrat oss från att åka ut bakom Bedarön den dagen.

Men allt det där var ju ändå rätt fjuttigt om man jämför med den 22 juli 2005 då det, hör och häpna, kom 100 millimeter regn på så kort tid att man knappt hann nysa!

Den gången satt vi ett gäng i allsköns ro och fikade när lokalen plötsligt fylldes av folk som ivrigt skrek att de måste ha pumpar. Vi skickade förvånade ut allt vi hade.

För där vi befann oss så fjunduggade det knappt.

Först.

Sedan blev det mer, liksom både oj oj och hoppsan!

Folk åkte vattenskoter i centrum, källare fylldes läskigt fort, bilar och bussar blev stående både här och där och det sprang omkring folk i pölar på precis överallt.

Otaliga var ögonvitnesskildringarna om vad man hade varit med om och sett.

Det var meterhöga vågor hit och bassänger i källare dit och det är vad jag står där och tänker på när jag blickar ut över det här i sammanhanget fjolliga skyfallet. Eller skyfall, förresten.

Rätt ordentligt med nederbörd är nog närmare sanningen. Eller helt enkelt lite nederbörd om man så vill.

Liksom äh, allt är relativt.

Så jag visslar glatt om än lite tillgjort och går med lätt uppdragna axlar vidare.

Tusenkonstnären och livsnjutaren Niklas Liljehammar delar med sig av sina betraktelser som krönikör i 100% Nynäshamn.

Mycket att upptäcka på nya KULTURKAVALKADEN

I slutet av september blir det två dagar med extra rampljus på kulturen i kommunen, fredag 29/9 och lördag 30/9. Under det nya namnet "kulturkavalkaden" fylls programmet med dans, teater, musik, konst och föreläsningar av både lokala förmågor och artister utifrån.

Kulturveckan som arrangerats tidigare har i år komprimerats till ett tvådagarsevenemang, som i stället blir desto mer välfyllt med spännande innehåll.

– Från att tidigare ha varit utspritt har vi valt att koncentrerat arrangemanget både vad gäller tid och plats, säger Mona-Lisa Lindgren som är kultur- och bibliotekschef i Nynäshamns kommun och samordnare för aktivitetsdagarna.

Det mesta i programmet kommer att hända i och kring Folkets hus på Stadshusplatsen i Nynäshamn, även om det också kan bli enstaka arrangemang på andra platser som inte är flyttbara.

– Vi vill att det ska hända väldigt många saker med något som passar alla och för olika åldersgrupper samtidigt som det ska vara lättillgängligt och så nära gratis som möjligt, berättar Mona-Lisa.

Om konceptet blir framgångsrikt är tanken också att det ska återkomma fler gånger.

– Det ska bli roligt att testa det nya upp-lägget. Sedan får vi utvärdera för att se hur vi kan utveckla konceptet inför nästa år.

Nynäshamns kommuns kultur- och fritids-avdelning är arrangör av kulturkavalkaden i samarbete med lokala föreningar och aktörer.

TEXT NICLAS AXELSON

– Vi har haft Freestyle Phanatix tidigare i ett skolsammanhang. Hela taket lyfte, så vi sa att dom måste vi få tillbaka, säger samordnaren Mona-Lisa Lindgren.

Ur programmet på årets kulturkavalkad i och vid Folkets hus på Stadshusplatsen i Nynäshamn.

Reservation för ev. ändringar och att fler aktiviteter kan tillkomma.

Bildarkivets tipspromenad

Lagom lång slinga runt stan med historiska bildgator, start och mål på Stadshusplatsen 29/9 klockan 12.00-15.00.

Öppen scen på Mysingen i samarbete med Ung Fritid. 29/9 klockan 15.00.

Jazzkonsert med studerande från Kungliga musikhögskolans jazzlinje i Musikbaren, i samarbete med JIN. 29/9 klockan 17.00.

Freestyle Phanatix gör dansperformance med såväl beatbox som breakdance i "Beatbox Sensation". 29/9 klockan 18.30.

Babyrytmik i Bokstaden på Nynäshamns bibliotek i samarbete med Prima Mathilda. 30/9 klockan 11.00 och 12.30.

Blåsorkester Kulturskolans blåsare på Stadshusplatsen. 30/9 klockan 12.00.

Ösmos barn uppträder i Mysingen. 30/9 klockan 12.30.

Allsång med Pettson & Findus

Blåsarsymfonikerna medverkar på Vägen. 30/9 klockan 13.00 och 15.00. Entré 20 kr.

Ole Drebold i ett samtal med nynäshamnskonstnären som också har en pågående utställning i Konsthallen. 30/9 klockan 13.00.

Emil Jensen Artisten och poeten i soloföreställningen "Än susar skogen". 30/9 klockan 15.00. Entré 20 kr.

JOBARK & LECKREMO *sätter fart på* NATTLIVET

TEXT NICLAS AXELSON

Under hösten kommer nattklubben Escape på Nynäsvägen att hålla öppet regelbundet på helgerna. Ägaren Elias Katourgi har gett duon Daniel Jobark och Jesper Leckremo "fria tyglar" att arrangera programmet, som redan lördagen den 26 augusti inleds med reggaefestivalen Nynäs Roots.

Daniel Jobark med sonen Edward 8 år och Jesper Leckremo.

Daniel "Danne" Jobark är ett känt namn i Nynäshamn uteliv sedan länge. Efter en sex år lång paus från DJ- och festarrangerandet fick han i fjol en förfrågan från Elias på Escape Nightclub om att ta hand om juldagens återvändarkalas. Det gav mersmak och han fortsatte att göra några fler evenemang under varen.

– Jag har längtat tillbaka till krogsvängen och min fru påstår att jag fått massor av ny energi sedan omstarten, skrattar Daniel som till vardags även jobbar på Viaskolan i Nynäshamn.

Reggae har alltid legat Daniel varmt om hjärtat och idén till Nynäs Roots har grott ett tag. Han är en av de drygt 12 000 medlemmarna i facebookgruppen Svensk Reggae som grundades och drivs av Jesper Leckremo från Västerhaninge. Efter att ha fått kontakt där började de två spåna om event i Nynäshamn. Det ledde inledningsvis till en spelning med Papa Dee och Governor Andy i mars som gav mersmak för fortsatt samarbete. Jesper har många järn i elden och arrangerar bland annat återkommande spelningar på restaurangen Sofias vid Globen. Han har också ett stort kontaktnät, inte minst inom reggaeenren.

– Jag gillar framför allt svensk reggae och sedan jag startade facebookgruppen 2010 har kontaktnätet vuxit. Nu är det många som hör av sig själva och vill vara med på spelningar, berättar Jesper.

Nynäs Roots var tänkt som en reggaefest i mindre format, men redan den första upplagan bjuder på ett tiotal akter och kan snarare benämnas som en festival. Dörrarna till Escape öppnar

klockan 14.00 den 26 augusti och sedan pågår evenemanget ända fram till klockan 03.00 den 27 augusti.

– Tanken är att Nynäs Roots ska få växa långsamt. Vi vill att det ska bli ett årligt återkommande arrangemang med en mix som lockar publik i blandade åldrar och från flera delar av landet. Vi gör det här för att vi tycker det är kul, säger Daniel.

Men festen fortsätter på Escape även efter den genomförda reggaehelgen. Det finns bland annat en idé om att göra en rockigare festival under vintern, Nynäs Rocks. Killarnas nästa gemensamma projekt går under namnet Nynäs Sessions.

– Det blir som en fortsättning på festivalen men inte "bara" med reggae.

Planen är att köra blandad partymusik med olika liveband och DJ:s varje lördag på Escape under hösten och vintern, med lite större event någon gång per månad. Några akter är redan klara, men nu pågår bokning av flera band och idéerna är många.

– Det har saknats en riktig nattklubb i Nynäshamn ett tag och faktum är att det ju inte längre finns någon i närområdet heller. Vi hoppas kunna locka publik från hela Södertörn.

På frågan om Daniel själv kommer att finnas i DJ-båset på Escape, som i gamla goda tider, svarar han både tveksamt och lovande.

– Nja, jag har faktiskt inte varit så sugen på att spela själv. Men jag har förberett en sticka ifall att...

KOMMANDE LÖRDAGAR PÅ ESCAPE NIGHTCLUB

– öppet till 03.00

- 2/9 Saga och funkrock med Nuttes Kapell (*Nutte, Nille och bröderna Garret*)
- 9/9 70- och 80-talskväll
- 16/9 80- och 90-talskväll
- 23/9 90- och 00-talskväll
- 30/9 Bandet Moderna tider, *en tribute till Gyllene tider*

Saga framför vikingapop av låtskrivaren bakom Sarek.

Moderna tider gör en hyllning till Gyllene tider.

MER PÅ GÅNG

Mer information och ännu fler evenemang hittar du i Nynäshamns kommuns evenemangskalender, nynashamn.se/uppleva/evenemang, och förstås även i många av reportagen som kommer med 100% Nynäshamn. *Reservation för ändringar.*

Allemansland är en lekutställning för barn i Nynäshamns konsthall som baseras på miljöer och figurer från Lennart Hellsings folkära böcker. Pågår till och med den 16/9 under bibliotekets öppettider.

Utställning med konst och hantverk i Godsmagasinet i Nynäshamn. Av Maria Lindroth mellan den 1/9 och 10/9 och Lisa Lövblad från 15/9 till och med 24/9. Öppettid dessa datum är klockan 10.30-16.00.

Kulturkavalkad i Nynäshamn med många aktiviteter fredag 29/9 och lördag 30/9. Se separat artikel.

26/8 Skärgårdsmarknad i Nynäshamns fiskehamn klockan 10.00-16.00. Knallar med bland annat mat och hantverk samt aktiviteter för stora och små, som exempelvis trollkarl och ponnyridning.

2/9 Moas torp visas med guidning av Harriet Thungren, som är författaren Moa Martinssons sönndotter. Startar klockan 11.00 vid torpet Johannesdal i Ösmo. Biljettköp på plats.

2/9 Allstar band avslutar årets livesång på restaurang Terrassen vid Frejas holme. Nynäshamnsbandet börjar spela vid 19-tiden. Fri entré med bordsbokning för matgäster.

13/9 Föreläsning av journalisten och författaren Alexandra Pascalidou på temat "Var är papporna?" om frånvarande fäder. Börjar klockan 19.00 på Folkets hus i Nynäshamn. Biljettbokning.

15/9 Musikteater för barn 6-12 år på Vågen i Folkets hus klockan 15.30. "Den hemliga trädgården" är baserad på bokklassikern som handlar om ett oväntat möte mellan två barn. Fri entré med förbokning.

15/9 Filmvisning av dokumentären "Dagar utan dig" om den fängslade journalisten och författaren Dawit Isaak, klockan 17.00 på Nynäshamns bibliotek. Efter filmen följer samtal med Betlehem Isaak. Fri entré.

23/9 Vernissage klockan 11.00-14.00 för utställning av nynäshamnskonstnären Ole Drebold, som visar skulptur, träsnitt och linoleumsnitt i Nynäshamns konsthall. Pågår till och med 21/10.

7/10 Musikquiz i Nynäshamns Folkets hus från klockan 12.00. För åttonde året arrangeras Nynäshamns Music Quiz (NMQ), en heldagstävling för fyrmannalag i musikkunskap. Förnamn krävs.

Skönlekryss

Lös gärna vårt korsord när du får en stund över. Eller våra sudoku, genom att placera ut siffrorna 1-9 på spelrådet så att varje siffra bara finns en gång per rad, en gång per kolumn och dessutom bara en gång per större ruta.

Facit på förra numrets klurigheter hittar du här bredvid. Lösningar till denna utgåvas korsord och sudoku publiceras i kommande nummer av 100% Nynäshamn, som då även finns tillgängligt på 100nynashamn.se

HÖJA KONCENTRATIONEN	STATEN SOM ÄR EN ENKLAV	GRAMSE NAGGA	GÄR AVIGAN	ENDAST KRUKGODS
KOKAR INSYLTADE IHOP				
SVAR ATT FÅ IGÅNG				
		FINNS VID TULLEN DET KAN DYRKAS		
RIMMA UTAN ORD				TAR PRIS
TEXASSTAD SOM ÄR EN BIL		MÅ RIKTIGT PYTON	SJUKDOM	
BONDGÅNG				

TRIOLOGITROLLIS	INTE REDAN SYSTEMVARA	TAUBE OCH AALTO	HAR BJÖRN MEN INTE JÄRV	HÄNGER PÅ ETT HÅR	HALV FLUGA	DYRKAD KUNG I EGYPTEN	SMILA GÖRA NÅGOT AKTIVT	RAGBULLAR	
									PÅ DET VISET
DEN SPELAS DET PÅ					NYTTJA EN MAJA NÖDUTRYMMET			BÖR SEN PÅ	
INGEN LÄNGRE STRÄCKA						LÄRKLÄT	KAN VRICKAS	KAN VARA EN TID	
		HAR VIT VERKSAMHET			DÅ JULEN NÄRMAR SIG KRÄNGER				KALLAS OPTIMISTER IBLAND
DAME	BLIR GRIPEN KAPAR SKUTA		BÄRS I BY HAR EN SKUTA				SKÄRV KAN BÄRA VIRUS		
EUROPA-TOPP		GLATT	TUPPA AV GÅ NER			GÖR GRÖN GRÖNARE	URDJUR SMORT		
LÄTSAS PÅ PLAN					RUNT FÖRVAR SKA FARS			SKAPAR APTIT	
DECKARMARIA	GE UTSLAG TÄS AV UTELAG					TVÄL I REBUS SNOK		DRICKS KALLT GRÄV-FYND	
SEGLIVAD HISTORIA		SÅDAN PORT PRYDS	SÄKNAR HELT SLUT DOCKMAN			BÄRS VINTERTID PLAN			MJÖLK-MAMMA
		FROSSDJUR KOMMER MED BUD			GAPAR VIRTUAL REALITY			SNABB TITT FIRMA-TYP	
HAR INTE SITT PÅ DET TORRA				NÄRA GRÖNT				RUTER	
HJÄLPER NÄR KÖP GÅTT SNETT		DE STICKER					BESTOD AV TVÅ PAR		

SVANTE DREJENSTAM
2019
MEDIAKRYSS

SUDOKU LÄTT

4						9	7	
				1				
3		6	2		9	4		
				9	8		2	
			7	5	1	3	9	
8			3		2	7	5	
2	7	8			6	5		
1	3		9		5	8		
			5					4

MEDEL

3		4		9			7	
	9		1				5	
				6				9
5								
	2						8	7
6						1		4
		3		1		2		
	5				8		9	
	7					4		

SVÅRT

				9		7	3	
		1	2		4		9	
			1					
		3	5	9				
			4			7	5	
4								
9		6	2					1
5	7					8		
2				5			3	

FÖRRA NUMRETS LÖSNINGAR

STOPPAR INNE FÖRÖDE	FÖRSÖKNARFRANS	GÖR LUGN ANNU LÖSNÄRE	K	PLATTAT	HAR FATI ETT KÄLL YTBKIKT
SLAGI LUFTEN	S	M	A	S	H
OLJAN GÅR PÅ DJUFPET	T	A	V	L	A
B	A	S	FÖRT-PREFIX DEN GÅR NÄR TAL	Ä	R
FÖR DON BÅDE PÅ SJUN OCH PÅ LAND	S	K	O	T	E
PUBLIK-PRIS	KRABBAS LÖVING AV	A	P	A	T
SMÖRT-ATS	B	R	E	T	S
LÄG-FREK-VENT	R	A	R	UNDER-LAG FÖR KÖPPAR KEET	F
DEN SÅGS PÅ MÅKT	A	UPP-VIGLA UNIVER-BARN	A	G	I
LÄGG PÅ VID BRÄD-SKA	V	A	N	A	N
K	O	L	E	G	A
MER AN BÄRA LIK	I	L	L	E	R
NK-RINGSKEDIA	I	C	A	R	A
I MÅNGEN BYKA	D	E	N	I	M
SJD-FÅGEL	E	KAN HÄREN MED ÅREN PARKIET	L	E	S
TÄNK-BYGGE	A	N	D	A	D
S	I	L	L	S	P
KAN SIE AV KRONTYP DROLLIGOM	S	E	J	EN ETTA I RIO	U
SNIFPAR KOKAIN	K	N	A	R	K

SUDOKU LÄTT

3	5	2	1	6	7	8	4	9
9	7	6	4	8	3	5	1	2
1	8	4	5	2	9	6	7	3
7	6	3	9	1	4	2	8	5
4	2	5	8	7	6	3	9	1
8	9	1	2	3	5	7	6	4
2	1	9	7	5	8	4	3	6
5	3	8	6	4	1	9	2	7
6	4	7	3	9	2	1	5	8

MEDEL

6	8	1	2	9	5	4	3	7
7	4	2	1	8	3	6	5	9
3	5	9	6	7	4	2	8	1
4	9	6	8	3	2	1	7	5
5	3	7	4	1	9	8	6	2
2	1	8	7	5	6	9	4	3
8	2	3	9	6	7	5	1	4
1	7	4	5	2	8	3	9	6
9	6	5	3	4	1	7	2	8

SVÅRT

1	3	4	9	5	8	6	7	2
2	9	8	1	7	6	3	5	4
6	7	5	4	2	3	8	9	1
7	8	2	3	9	1	5	4	6
3	1	6	2	4	5	9	8	7
5	4	9	8	6	7	2	1	3
4	6	7	5	8	2	1	3	9
8	2	3	7	1	9	4	6	5
9	5	1	6	3	4	7	2	8

100% tillbaka med höstmys

Nu väntar härliga sensommar-dagar att fylla med innehåll. Kanske en tur till svampskogen?

Ett nytt nummer av 100% Nynäshamn kommer under vecka 40, i början av oktober. Alla tidigare utgåvor finns också att läsa i vårt digitala arkiv på www.100nynashamn.se.

UNGA KASTAR LOSS FÖR ATT RÄDDA ÖSTERSJÖN

På eftermiddagen söndagen den 27 augusti i Nynäshamn kommer 25 ungdomar från länder runt Östersjön att ge sig ut på en oförglömlig resa ombord på segelfartyget Briggen Tre Kronor. Det markerar starten av "RYLA Baltic Sea 2023" – en ledarskaps- och miljöutbildning för unga med fokus på att bevara och skydda Östersjön. Initiativet är ett samarbete mellan Rotaryklubbar runt Östersjön och ett flertal samarbetspartners inom projektet. Ombord finns deltagare från flera länder, varav 14 från Sverige, som sponsras av sina lokala Rotaryklubbar. Tre ungdomar ur den temporära besättningen kommer från Nynäshamn.

Avresedagen inleds klockan 10.00 med aktiviteter i Nynäshamns fiskehamn, där Nynäshamns Rotaryklubb finns på plats tillsammans med "Expedition Rädda Östersjön" och många fler aktörer. Besökare får bland annat möjlighet att utforska Briggen och den mobila utställningen "Searoom". Seglatsen avslutas den 31 augusti med Stockholm och Östersjödagen på Skansen som mål.

VI SÖKER
VILLOR – FRITIDSHUS – SJÖLÄGEN
på fastland & öar

SE HEMSIDA!

KJELL JOHANSSON FASTIGHETSBYRÅ

KJFAST.SE | 08-641 10 00 | INFO@KJFAST.SE

MER ÄN 30 ÅRS ERFARENHET